

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Görev Yapan Personelin Özel Öğrenme Güçlüğü-Disleksi Konusunda Sunulan Kurum Dışı Çevrim İçi Eğitimler ve Süpervizörlük Faaliyetleri Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Evaluation of the Views of Personnel Working in Special Education and Rehabilitation Centers Regarding External Online Training and Supervisory Sessions Offered on Specific Learning Disabilities- Dyslexia

Engin Yılmaz¹, Şükrü Torun²

¹Sorumlu Yazar, Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
engin.yilmaz@comu.edu.tr, (<https://orcid.org/0000-0001-8390-9452>)

²Prof. Dr., Üsküdar Üniversitesi, torunarts@hotmail.com, (<https://orcid.org/0000-0002-4351-578X>)

Geliş Tarihi: 04.09.2025

Kabul Tarihi: 27.01.2026

ÖZ

Özel öğrenme güçlüğü (ÖÖG); özellikle okuma, yazma ve matematik becerilerinde yetersizlik olarak görülen bir özel eğitim kategorisidir. Bu çalışmada özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde (ÖERM) görev yapmakta olan kurum yöneticilerinin, koordinatörlerin ve öğretmenlerin ÖÖG-disleksi hakkında kurum dışı alınan eğitimler ve süpervizörlük faaliyetleri ile ilgili görüş ve önerilerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmaya katılan ÖERM'lerinde görev yapan kurum yöneticilerine, koordinatörlere ve öğretmenlere Mayıs 2024-Mayıs 2025 tarihleri arasında çevrim içi kurum dışı eğitim ve koordinatörlere yönelik süpervizörlük faaliyetleri yürütülmüştür. Verilen bu eğitimlere ve süpervizörlük faaliyetlerine ilişkin görüşleri bu çalışma ile değerlendirilmiştir. Araştırmada toplam 15 kurum yöneticisi, 17 koordinatör ve 119 öğretmen olmak üzere toplam 151 katılımcı yer almıştır. Araştırma nitel bir çalışmadır ve betimsel içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Demografik bilgi formu ve açık uçlu form soruları ile veri toplanmıştır. Alanyazın incelendiğinde ÖERM'de görevli personelin ÖÖG ile ilgili çevrim içi kurum dışı eğitim ve süpervizyon deneyimlerine odaklanan sınırlı sayıda araştırma olduğu görülmektedir. Bu nedenle, ÖERM'de görev yapan çeşitli meslek gruplarının bu faaliyetlere ilişkin görüşlerini inceleyen bu araştırma, özgün bir nitelik taşımaktadır. Araştırma sonuçlarına göre; kurum dışı alınan çevrim içi eğitimlerin ve süpervizörlük faaliyetlerinin kurum yöneticileri açısından kurumdaki eğitim öğretim süreçlerine ve kurumsallığa katkı sağladığı; koordinatörler açısından yönetim ve liderlik becerilerine katkı sağladığı; öğretmenler açısından mesleki ve kişisel becerilerinin gelişmesine katkı sağladığı; ailelere ve özel gereksinimli öğrencilere de akademik ve nitelikli iletişim alanlarında katkılar sağladığı belirlenmiştir. Araştırma bulguları mevcut alanyazın ile tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Özel öğrenme güçlüğü, disleksi, hizmet içi eğitim, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi.

ABSTRACT

Specific learning disability (SLD) is a special education category characterized by inadequacies in reading, writing, and mathematics skills. This study aims to explore the opinions and suggestions of institution's managers, coordinators, and teachers working in special education and rehabilitation centers (SERCs) regarding external online training and supervisory sessions regarding SLD-dyslexia. External online training and supervisory sessions were provided to the institution's managers, coordinators, and teachers working in the participating SERCs between May 2024 and May 2025. The opinions regarding these external online trainings and supervisory sessions were evaluated in this study. A total of 151 participants, including 15 institution's managers, 17 coordinators, and 119 teachers, participated in the study. The research utilized a qualitative using a content analysis method. Data were collected through a demographic information form and open-ended form questions. A review of the literature indicates limited research focusing on SERCs personnel's experiences with external online training and supervisory sessions on SLD. Therefore, this study offers a unique contribution to the field by exploring the perceptions of various professional groups within SERCs regarding the activities. According to the research results, it was determined that external online training and supervisory sessions received outside the institution contributed to the educational processes and institutional structure of the institution for the institution's managers; to the management and leadership skills of the coordinators; to the professional and personal skill development of the teachers; and to the academic and quality communication skills of families and students with special needs. The research findings were discussed with the existing literature and recommendations were made.

Keywords: Specific learning disability, dyslexia, in-service training, special education and rehabilitation center.

GİRİŞ

Özel öğrenme güçlüğü (ÖÖG), Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı 5 (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 5th Edition [DSM-5]) tanı kriterlerine göre okuma alanındaki güçlükler (disleksi), yazılı anlatım alanındaki güçlükler (disgrafi) ve matematik becerilerinde yaşanan güçlükler (diskalkuli) bu tanı altındaki belirti alanlarını ya da özgül güçlük alanlarını ifade etmektedir (American Psikiyatri Birliği [APA], 2013; Beğenilmiş, 2021; Yılmaz, 2025). Dislekside en temel sorunlar; akıcı okumada ve okuduğunu anlamada yaşanmaktadır (APA, 2013; World Health Organisation [WHO], 2018). ÖÖG olan öğrencilerin büyük kısmı (%85) okumada güçlük yaşamaktadır (Çakıroğlu, 2017; Yılmaz & Yılmaz, 2024). ÖÖG'de disleksi, okul çağı çocuklarının %5-15 oranında görülmektedir (Torun, 2021; Yılmaz, 2025). ÖÖG olan öğrenciler yaşına, seviyesine uygun özel eğitim hizmetlerinden faydalanmaktadırlar.

Türkiye'de özel gereksinimli öğrencilere mevcut yasal düzenlemeler doğrultusunda özel eğitim ile ilgili destek hizmetler sunulmaktadır. Destek hizmetler erken çocukluk özel eğitim kurumları, ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim düzeyindeki özel eğitim kurumları veya bu kurumlar bünyesindeki özel eğitim sınıfları ile tüm eğitim kademlerinde uygulanan kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları çerçevesinde sunulmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2024). ÖERM'de, destek eğitim almaları özel eğitim değerlendirme kurulunca uygun görülen bireylere; bireysel, bireysel ve grup veya grup eğitiminin verilmesinin yanı sıra, ayrıca ailelere bireylerin eğitimine aktif katılım sağlamak için aile eğitimi hizmeti de verilmektedir (MEB, 2024). ÖÖG olan öğrenciler, MEB tarafından hazırlanan ÖÖG olan bireyler için destek eğitim programı (MEB, 2025) doğrultusunda ÖERM'de eğitim almaktadır.

Ulusal ve uluslararası alanyazın incelendiğinde farklı disiplin alanlarında (eğitim, finans, sosyal hizmet) ÖERM ile ilgili çeşitli konuları ele alan araştırmalar yapıldığı görülmekte, en çok araştırmanın eğitim alanında (özel eğitim, eğitim bilimleri vb.) gerçekleştirildiği dikkat çekmektedir. ÖERM hakkında yapılan araştırmalar konu başlıklarına göre sıralandığında; en çok ÖERM'de görev yapan personel ile ilgili yapılan araştırmaların; ÖERM'de görev yapan

personelin farklı alanlardaki görüşlerinin ve düşüncelerinin belirlenmesine yönelik araştırmaların (Atmaca & Uzuner, 2020; Aydoğdu, 2024; Erdem, 2024; Gürgör-Kılıç & Aksoy, 2024; Gürgür vd., 2016; Güvenç, 2019; Kırmıoğlu vd., 2016; Palas-Karaca vd., 2016; Pürsün vd., 2021; Sadan & Çıkılı, 2021; Yenigün & Odluyurt, 2020), ÖERM’de çalışanların fiziksel aktivite düzeyleri ve yaşam doyumları hakkındaki araştırmaların (Vatansever & Gezen, 2019), öğretmenlerin iş memnuniyetlerini inceleyen araştırmaların (İnce & Karabulut, 2023), ÖERM’de çalışanların tükenmişlik düzeylerini inceleyen araştırmaların (Erdoğan vd., 2023; Erturan vd., 2021), öz yeterlik ve tükenmişlik düzeylerini inceleyen araştırmaların (Boğa, 2023; Işıkhana, 2017), öz yeterlik düzeylerini inceleyen araştırmaların (Ermiş vd., 2018), iş stresi ve iş doyumları arasındaki ilişkiyi değerlendiren araştırmaların (Bayındır-Koçak & Gökler, 2018), mesleki beceri yeterliklerinin incelendiği araştırmaların (Kahramanoğlu & Tutsoy, 2019), mesleki tükenmişlik ve yaşam doyumları arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmaların (Yavuz, 2019), ÖERM’deki müdürlerin liderlik davranışlarını öğretmen algısına göre belirleyen araştırmaların (Yılmaz, 2015), ÖERM kurum sahiplerinin beden eğitimi öğretmeni istihdamına yönelik görüşlerinin değerlendirildiği araştırmaların (Nalbant & Izgar, 2018), prososyal davranışları inceleyen araştırmaların (Burak vd., 2024) yapıldığı görülmektedir. Bu araştırmalarla birlikte aileler ile ilgili yapılan araştırmaların (Cıngı & Akdağ, 2024; Daşbaşı, 2013; Demirel, 2005; Kanmaz & Tezel-Şahin, 2018; Nuri & Erden, 2023; Özer, 2021; Sarı vd., 2017; Şanlı, 2012; Tutuk, 2018; Yıkımsı & Özbey, 2009) yapıldığı da görülmektedir.

Ayrıca ÖERM hakkında farklı konularda farklı alanlarda araştırmalar da gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmalar; ÖERM’deki sorunlar konulu araştırmalar (Altınkurt, 2008; Çetin, 2004; Eldeniz-Çetin & Şen, 2017; Karasu & Mutlu, 2014; Korucu, 2005; Sadioğlu, 2022; Sargın & Hamurcu, 2010; Smagulava, 2009; Soysal & Uzan, 2023; Yavuz & Kahraman, 2022), sosyal hizmet konulu araştırmalar (Karataş vd., 2006; Tekindal & Attepe-Özden, 2017), Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları [BEP] konulu araştırmalar (Arslan-Armutçu vd., 2024; Berk & Açar, 2024; Branding vd., 2009; Karaca, 2022), özel gereksinimli bireylerin ÖERM hakkındaki görüşleri konulu araştırmalar (Mengi, 2020), fiziksel aktivite düzeyi ve yaşam kalitesi konulu araştırmalar (Gezen, 2019), ÖERM ve insan kaynakları konulu araştırmalar (Karadağ & Karadağ, 2024) olarak alanyazında yer almaktadır.

ÖERM ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde; özel eğitim kurumlarında görevli olan alan dışı mezunların uzun süreli hizmet içi eğitimlere tabi tutulması ve bu konuda özel eğitim bölümü akademisyenlerinden faydalanılması gerektiği (Karasu & Mutlu, 2014); bu kurumlarda çalışan psikolojik danışman ve rehber öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimlerin artırılmasının önerildiği (Sargın & Hamurcu, 2010); özel eğitim kurumlarında çalışmakta olan eğitimciler, hizmet içi eğitimler sunularak özel eğitim ile ilgili becerilerin kazandırılabilmesi (Çetin, 2004); çocuk gelişimi uzmanlarının kendilerini geliştirmek için ilave eğitimlere katılmak istedikleri, ancak çalışma saatlerinin buna engel olduğu ve katılımcıların hizmet içi eğitimlerle kendilerini geliştirmek istedikleri (Yavuz & Kahraman, 2022); ÖERM’de istihdam edilen personelin genelde özel gereksinimli bireylerin eğitim ve rehabilitasyonları hakkında yeterli bilgi ve formasyona sahip olmadığı, özel eğitim alanında çalışanlara sık sık hizmet içi eğitimler verilmesi gerektiği ve alanla ilgili gelişmeleri takip etmelerinin sağlanması gerektiği belirtilmiştir (Altınkurt, 2008).

Personel ve kurum yönetiminin hizmet içi eğitimin önemini çok iyi bildikleri, fakat personelin yetiştirilmesi ve geliştirilmesi konusunda çeşitli güçlüklerin olduğu, özellikle üniversite personelinin akademik etkinliklerle ilgili yoğunluklarından dolayı öğretmenlerin bu tür etkinliklere zaman ayırmakta zorluk çektikleri (Korucu, 2005); kurumlarda çalışan personelin tamamının özel eğitim alanından olmaması nedeniyle, personelin hizmet içi eğitimle yetiştirilmesi için özel eğitim alanından uzmanlık almış kişiler tarafından yardımda bulunulmasının önerildiği (Korucu, 2005); zihin engelliler öğretmenlerinin en çok hizmet içi eğitim talebinde bulunduğu konuların; öğretim, yöntem ve yaklaşımları, davranış değiştirme yöntemleri, sınıf yönetimi, cinsel eğitim ve aile eğitimi olduğu (Karasu vd., 2014) diğer

araştırmalarda belirtilmektedir. Personelin mesleki gelişimi amacıyla sunulacak hizmet içi eğitimlerle ilgili önerilerin bulunduğu araştırmalar da alanyazın da bulunmaktadır.

ÖERM hizmetleri ile görevlendirilen personelin ÖERM’de görevli diğer personele verdikleri hizmet içi eğitimin yetersiz olduğu; personele yönelik sürekli ve daha etkin yapılandırılmış bir hizmet içi eğitim sağlanması gerektiği, personele yönelik hizmet içi eğitim programlarında uygulamaya yönelik bilgilerin kazandırılmasına öncelik verilmesinin önerildiği (Smagulova, 2009); kurum yöneticilerinin ve personellerinin bilimsel gelişmeleri takip etmeleri, bu gelişmelerin tanıtılması ve personelin eğitimlere katılmaları konusunda desteklenmeleri gerektiği (Sadan & Çıkılı, 2021); öğretmenler ve eğitimciler için BEP hazırlama ve uygulama süreçlerine yönelik eğitimlerin artırılmasının önerildiği (Berk & Açar, 2024); araştırmaya katılan öğretmenlerden birinin personel gelişiminin desteklenmesini önerdiği, kurumda çalışan öğretmenlerin hizmet içi eğitimlere katılmasının ve sertifika programlarının ücretlerinin kurum tarafından karşılanmasını istediği (Gürgör-Kılıç & Aksoy, 2024); tükenmişlikten korunmaya yönelik etkili stratejilerden biri olarak hizmet içi eğitimlere ağırlık verilmesinin öne çıkması gerektiği (Işıkhan, 2017); öğretmenlerin mesleki yeterlik düzeylerini artırmak için mesleki yeterlik eğitimleri ile ilgili kurslar ve seminerler düzenlenmesinin önerildiği (Kahramanoğlu & Tutsoy, 2019) araştırmalar alanyazında yer almaktadır.

Hizmet içi eğitimin etkili olması, hedefe yönelik olarak hazırlanması ile yakından bağlantılıdır. Bu doğrultuda hazırlanacak eğitim planlarının öğretmenlerin çalışma ortamları ve tecrübeleri de dikkate alınarak yapılandırılmasının faydalı olacağı (Karasu vd., 2014) belirtilmektedir. Görüldüğü gibi alanyazında ÖERM ile ilgili farklı disiplin alanlarında yapılan araştırmalarda genel olarak hizmet içi eğitimlerle personel yeterliklerinin, becerilerinin ve farkındalıklarının artırılması önerilmektedir. Ancak, bu eğitimlerin nasıl yapılması gerektiği, içeriği, kimler tarafından verileceği, sürecin nasıl planlanacağı ve kimlerin katılacağı ile ilgili bilgiler yetersiz kalmaktadır.

MEB’de, resmi kurumlardaki öğretmenler Millî Eğitim Bakanlığı Bilgi İşlem Sistemleri (MEBBİS) modülünden belirlenen hizmet içi kurslara/eğitime katılım sağlayabilmekte, kurs/eğitim planlaması yapılırken öğretmenlerin taleplerini ve görüşlerini belirtme imkânı bulunmaktadır. Fakat özel özel eğitim/öğretim kurumlarında görev yapan öğretmenler MEB’in düzenlemiş olduğu hizmet içi bilgilendirici eğitici kurs, seminer vb. faaliyetlere sınırlı düzeyde katılabilmekte ya da katılım sağlayamamaktadırlar. Kurum yöneticisinin ve öğretmenin bireysel talepleri, girişimleri ile birlikte maliyetini kendileri karşılamak koşuluyla öğretmenler özel kurumlardan eğitim, sertifika vb. alabilmektedirler.

Araştırmamıza konu olan organizasyon ÖERM’lerinde görev yapmakta olan kurum yöneticilerine, koordinatörlere ve öğretmenlere hizmet içi eğitimler vermekte, ek olarak koordinatörlere süpervizörlük faaliyetlerini de yürütmektedir. Bu organizasyonda; Türkiye’nin farklı illerinde ve ilçelerinde bulunan aynı marka ismiyle faaliyet gösteren toplam 39 adet ÖERM bulunmaktadır. Her kurumun bir kurum yöneticisi, bir kurum koordinatörü bulunmaktadır. Kurumlarda toplam 810 öğretmen görev yapmaktadır. Akademi sisteminde yapılacak çalışmaların planlanması ve yürütülmesi bir bilim kurulu tarafından gerçekleştirilmektedir. Bilim Kurulu’nda altı Profesör Doktor ve iki Doçent Doktor bulunmakta, süpervizörlük faaliyetleri bir Doktor Öğretim Üyesi tarafından yürütülmektedir. Mayıs 2024 - Mayıs 2025 tarihleri arasında toplam 38 hizmet içi eğitim (kurumlardaki tüm eğitim personeline 1,5 saatlik çevrim içi toplantılarla) ve 18 süpervizörlük eğitimi (üç ayrı gruba, 1,5 saatlik çevrim içi toplantılarla) gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın geri kalan kısmında kurum dışı eğitim ve süpervizörlük faaliyetlerini yürüten organizasyondan “Akademi” olarak söz edilecektir.

Bu araştırma; Türkiye’de farklı illerde bulunan ÖERM’lerinde görev yapmakta olan kurum yöneticilerinin, koordinatörlerin ve öğretmenlerin kendilerine Akademi tarafından franchising formatıyla verilen ÖÖG-disleksi ile ilgili kurum dışı eğitimlere ve süpervizörlük faaliyetlerine

ilişkin görüşleri çevrim içi açık uçlu form sorularıyla incelenip değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Alanyazında ÖERM ve bu kurumlarda görev yapan personel hakkında çeşitli çalışmalar olmakla birlikte kurum dışı verilen eğitimlere ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik bilinen bir çalışma bulunmaması, bu yönüyle bu araştırmanın özgün değerini göstermektedir. Ayrıca ÖERM şeklindeki eğitim formatı sadece Türkiye’deki çalışmalarda görülmekte, yabancı alanyazında rastlanmamaktadır.

Bu araştırmada araştırmaya gönüllü olarak katılan kurum yöneticilerine, koordinatörlere ve öğretmenlere;

- 1.Nörobilim temelli hizmet içi eğitimler hakkındaki düşüncelerinin neler olduğu,
- 2.Süpervizörlük faaliyetleri hakkındaki düşüncelerinin neler olduğu,
- 3.Akademi sisteminin ÖERM’lerine, kurum yöneticilerine, koordinatörlere, öğretmenlere, özel gereksinimli çocuğu olan ailelere ve özel gereksinimli bireylere katkılarının neler olduğu,
- 4.Gerçekleştirilen faaliyetlerin niteliğini artırmak için önerilerinin neler olduğu sorulmuştur.

YÖNTEM

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Betimsel içerik analizi yönteminde belirlenen bir konu hakkında gerçekleştirilen nitel ve nicel araştırmaların detaylı bir şekilde incelenmesi ve düzenlenmesi amaçlanmaktadır (Ültay vd., 2021). Araştırmada kullanılan görüşme soruları, ilgili alanyazın incelemesi yapılarak araştırmacılar tarafından hazırlanmış olup; özel eğitim alanında en az doktora derecesine sahip üç akademisyen tarafından uzman görüşü alındıktan sonra formlara son hali verilmiştir. Araştırma kapsamında 10 sorudan oluşan demografik bilgi formu, 27 sorudan oluşan öğretmen soru formu, 28 sorudan oluşan koordinatör soru formu, 12 sorudan oluşan kurum yöneticisi soru formu Google Form aracılığıyla katılımcılara çevrim içi olarak hazırlanan formatta sunulmuştur. Formlar açık uçlu olarak hazırlanmış ve form doldurma şeklinde veriler toplanmıştır. Katılımcılarla formlar paylaşılmış ve katılımcılardan gönüllülük esasına dayalı olarak cevaplamaları istenmiştir.

Araştırmanın verileri 01.05.2025-30.05.2025 tarihleri arasında katılımcılardan gönüllü olanlar arasından toplanmıştır. Araştırma verileri betimsel içerik analizi ile analiz edilmiştir. Tüm cevapların dökümü yapılmış, tema ve kodlar oluşturulmuştur. Verilen cevaplar kodlanmış ve temalara ayrılarak frekans olarak tablolarda sunulmuştur. Araştırmacılar arası kodlamaların güvenilirliği, tutarlılığı incelenmiş, uyuşmayan kodlar tekrar değerlendirilmiş ve görüş birliği sağlanmıştır. Bu doğrultuda kodlayıcılar arası güvenilirlik için (15 kurum yöneticisine ait form, 17 koordinatöre ait form, 119 öğretmene ait form) toplam 151 adet form dâhil edilerek araştırmaların %20’si rastgele seçilmiş ve %92 güvenilirlik olarak hesaplanmıştır. Kodlayıcılar arası güvenilirlik “Görüş birliği / Görüş birliği + Görüş ayrılığı X 100” formülü (Kırcaali-İftar & Tekin, 1997) ile hesaplanmıştır. Uyuşmazlık olan kodlar tekrar gözden geçirilerek görüş birliğine varılmıştır.

2.1. Araştırmanın Katılımcılarına Ait Bilgiler

Araştırmanın katılımcıları amaçlı örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Amaçlı çalışma grupları; nitel araştırmalarda kullanılabilir. Nitel araştırmalarda elde edilen bulguların evrene genellemesi söz konusu olmayabilir (Sönmez & Alacapınar, 2017). Araştırmanın örnekleme ölçüt örnekleme ile belirlenmiş; Akademi sistemine dâhil olan ÖERM’de görev yapmakta olan; en az üniversite mezunu, 22 yaş ve üstü, özel eğitim öğretmeni, psikolojik danışman/rehber öğretmen, psikolog, dil ve konuşma terapisti, okul öncesi öğretmeni vb., kurum yöneticisi olma, koordinatör

olma koşuluna göre seçilmiştir. Araştırmada, Akademi sistemine katılan ÖERM'lerinde görev yapmakta olan 15 kurum yöneticisi, 17 kurum koordinatörü ve 119 öğretmen toplam 151 katılımcı yer almıştır. Araştırmaya katılan kişilerin cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, branş, eğitim durumu, görev yaptığı kurumdaki öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyleri ile ÖÖG alanında eğitim alma durumu ve şu ana kadar ÖÖG olan öğrenciyle çalışma durumunu belirten bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1

Katılımcıların Demografik Bilgileri

	Kurum Yöneticisi		Koordinatör		Öğretmen	
	n	%	n	%	n	%
Cinsiyet						
Erkek	11	73.3	5	29.4	13	10.9
Kadın	4	26.7	12	70.6	106	89.1
Toplam	15	100	17	100	119	100
Yaş						
21-30 yaş arası	2	13.3	5	29.4	52	43.7
31-40 yaş arası	3	20	9	52.9	39	32.8
41-50 yaş arası	5	33.3	3	17.9	22	18.5
50 ve üstü	5	33.3	0	0	6	5
Toplam	15	100	17	100	119	100
Mesleki Kıdem						
1-7 yıl	3	20	7	41.2	79	66.4
8-14 yıl	2	13.3	7	41.2	23	19.3
15-21 yıl	7	46.7	3	17.6	11	9.2
22 yıl ve üstü	3	20	0	0	6	5
Toplam	15	100	17	100	119	100
Branş						
Özel eğitim öğretmenliği	2	13.3	1	5.9	31	26
Psikolojik danışmanlık ve rehberlik	1	6.7	2	11.7	8	6.7
Okulöncesi öğretmenliği	1	6.7	6	35.3	35	29.4
Psikoloji	1	6.7	4	23.5	6	5
Çocuk gelişimi	1	6.7	3	17.6	17	14.2
Fizyoterapi ve rehabilitasyon	1	6.7	1	5.9	4	3.3
Ergoterapi	1	6.7	0	0	2	1.6
Dil ve konuşma terapisi	0	0	0	0	7	5.8
Sınıf öğretmenliği	0	0	0	0	9	7.5
Diğer	7	46.6	0	0	0	0
Toplam	15	100	17	100	19	100
Eğitim Durumu						
Lisans	12	80	16	94.1	107	89.9
Yüksek lisans	3	20	1	5.9	10	8.4
Diğer	0	0	0	0	2	2
Toplam	15	100	17	100	119	100
Öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyi						
Düşük sosyo-ekonomik düzey	9	60	9	52.9	65	54.6
Orta sosyo-ekonomik düzey	6	40	8	47.1	54	45.4
Toplam	15	100	17	100	119	100

ÖÖG alanında eğitim alma durumu	n	%	n	%	n	%
Evet			13	76.5	80	67.2
Hayır			4	23.5	39	32.8
Toplam			17	100	119	100
Şu ana kadar ÖÖG tanılı öğrenciyle çalışma durumu	n	%	n	%	n	%
Evet			15	88.2	108	90.8
Hayır			2	11.8	11	9.2
Toplam			17	100	119	100

2.2. Etik Kurul Beyanı

Bartın Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Etik Kurulu'na 12.03.2025 tarihinde 2025-SBB-0141 numara ile başvurulmuş araştırma, 5 numaralı toplantıda görüşülmüş ve Etik Kurul Onay Belgesi almıştır. Araştırmada araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyulmuştur.

2.3. Hizmet İçi Eğitim ve Süpervizörlük Süreci

Akademide hizmet içi eğitimler alanında uzman akademisyenler tarafından kurumlardaki tüm kurum yöneticilerine, koordinatörlere ve öğretmenlere haftada bir (ayda dört) defa olmak üzere, belirlenen ortak saatte çevrim içi olarak verilmektedir. Özel eğitim alanında eksikliği hissedilen nörobilim perspektifini de içeren bu eğitimlerde her düzeyden personelin anlayabileceği translasyonel bir dil kullanmaya özen gösterilmekte; okumanın ve okuma güçlüğüne nörobiyolojik temellerinden başlayarak ÖÖG'nin-disleksinin; duyu-motor, dilsel, bilişsel, emosyonel ve psikososyal boyutları uygulamalarla da bağlantılandırılarak her yönüyle ele alınmaktadır. Eğitimlerde işlenen konular, spesifik olarak ÖÖG alanında çalışan nöroloji, özel eğitim, dil ve konuşma terapisi, ergoterapi, psikoloji ve psikiyatri akademisyenleri tarafından disiplinler arası bir anlayış ve koordinasyon içinde, birbirini tamamlayan içeriklerle verilmektedir. Ayrıca, eğitimler kayıt altına alınmakta, müsait olmayan veya farklı mazeretlerden dolayı katılmayan kişiler bu eğitimleri kayıttan izleyebilmektedir. Süpervizörlük faaliyetlerinde ise her kurumda bulunan koordinatörlere (üç ayrı grup şeklinde) teorik eğitimlerin yanı sıra, anlatılan konu ile ilgili bir ders saatinin, koordinatör tarafından video ile kayda alınması ve değerlendirilmesi sonrasında süpervizöre gönderilmesi ve süpervizör tarafından da değerlendirilip ortak toplantılarda tartışılarak paylaşılması sağlanmaktadır. Öğretmenlerin gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla süpervizörlük kapsamında 25 beceriden oluşan "Öğretmen Gözlem Formu" oluşturulmuştur. Kayıt altına alınan öğretmen ders videolarını koordinatör 100 puan üzerinden gözlem formuna göre puanlamakta, ayrıca süpervizör de kendi incelemesine göre puanlamakta ve tutarlılığa bakılıp değerlendirilmektedir. Sonrasında süpervizör tarafından her video için bir rapor hazırlanıp, koordinatöre ve öğretmene geliştirilmesi gereken yönlerin açıklandığı bir geri dönüş sağlanmaktadır. Ayrıca her ay ÖÖG alanı ile ilgili güncel konuları işleyen bilgilendirici metinlerin, organizasyona dâhil farklı bir kurumun tanıtımının ve özel eğitim ile ilgili çeşitli paylaşımların yer aldığı bir dergi de dijital ortamda hazırlanıp düzenli olarak kurumlarla paylaşılmaktadır. Her kurumun öğrenciler ile ilgili yaptığı çalışmalarda ortaklık sağlanması amacıyla; matbu olarak ÖÖG tanısı olan öğrencilerin bireysel dosyasında bulunması gerekenler (öğrencinin geçerli sağlık kurulu raporu, Rehberlik ve Araştırma Merkezi [RAM] raporu, BEP, öğrenci bilgi formu, pekiştirme belirlenme formu, performans belirleme formu) belirlenmiş ve her öğretmenin düzenli olarak bu dosyaları oluşturması sağlanmıştır. Bu dosyaların oluşturulması ve güncellenmesi kurum koordinatörü tarafından kontrol edilmekte ve takibi de yapılmaktadır.

BULGULAR

Bu bölümde, ÖERM’de çalışan kurum yöneticilerinin, koordinatörlerin ve öğretmenlerin; nörobilim temelli hizmet içi eğitimler ve süpervizörlük faaliyetleri hakkındaki düşüncelerinin/görüşlerinin neler olduğu, oluşturulan bu organizasyonun kurumlara, kurum yöneticilerine, koordinatörlere, öğretmenlere, özel gereksinimli çocuğu olan ailelere ve özel gereksinimli bireylere katkılarının neler olduğu; ayrıca faaliyetlerin niteliğini artırmak için önerilerinin neler olduğuna ilişkin verilerin analizi sunulmuştur. Veriler sınıflandırılmış ve frekansları ile birlikte tablolaştırılmıştır. Araştırmaya katılan kurum yöneticilerine KY1, KY2, KY3,...; koordinatörlere K1, K2, K3,...; öğretmenlere Ö1, Ö2, Ö3,... şeklinde kod isimler verilmiş ve görüşleri alıntı yapılarak sunulmuştur.

Kurum yöneticilerinin Akademi kapsamında verilen nörobilim temelli hizmet içi eğitimler hakkındaki görüşleri Tablo 2’de sunulmuştur. Görüşlerin; olumlu buluyorum, olumlu fakat geliştirilmesi gereken yönler bulunmakta, kararsız ve olumsuz buluyorum temalarında toplandığı görülmektedir. Kurum yöneticileri, nörobilim temelli hizmet içi eğitimlerin kurumdaki eğitim-öğretim süreçlerine katkı sağladığını, eğitimcilerin gelişimine katkı sağladığını, bazı kurum yöneticileri de olumlu bulduklarını fakat geliştirilmesi gereken yönlerin olduğunu belirtmişlerdir.

“Ben çok olumlu görüyorum çok yerinde eğitime muazzam katkısı var” (KY3).

görüşü ile olumlu görüşlerini ifade ederken;

“Olumlu yanlarına ek olarak, bu tür eğitimlerin daha fazla uygulamalı içerikle desteklenmesi ve uzun vadeli takip mekanizmalarının oluşturulması, etkinliğini artırabilir. Ayrıca, eğitimlerin yoğun iş temposuna uygun şekilde planlanması, çalışanların katılımını kolaylaştırabilir. Genel olarak, nörobilim temelli eğitimlerin sahadaki uygulamalara katkı sağladığını ve alandaki uzmanlık seviyesini yükselttiğini düşünüyorum” (KY15).

diyerek olumlu yanları ile birlikte geliştirilmesi gereken yönlere dikkat çekmiştir.

Tablo 2

Kurum Yöneticilerinin Akademi Kapsamında Verilen Nörobilim Temelli Hizmet İçi Eğitimlere İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	f
Olumlu buluyorum	Kurumdaki eğitim-öğretim süreçlerine katkı sağlıyor	5
	Eğitmenlerin gelişimine katkı sağlıyor	1
	Kurumda çalışacak eğitmenlerin kurumu tercih etmesine katkı sağlıyor	1
Olumlu fakat geliştirilmesi gereken yönler bulunmakta	Olumlu buluyorum ama uygulamaya yönelik içerik oluşturulmalı	1
	Olumlu buluyorum ama eğitimlerin zamanlaması düzenlenmeli	1
Kararsız	Sisteme yeni dâhil olduğu için net görüş belirtilememekte	1
Olumsuz buluyorum	Eğitimler teorik bilgi içerdiğinden olumsuz görüş	1

Kurum yöneticilerinin Akademi kapsamında gerçekleştirilen süpervizörlük faaliyetleri hakkındaki görüşleri Tablo 3’te sunulmuştur. Görüşlerin; olumlu buluyorum, olumlu fakat geliştirilmesi gereken yönler bulunmakta, kararsız ve olumsuz buluyorum temalarında toplandığı görülmektedir. Kurum yöneticileri, süpervizörlük faaliyetlerini faydalı ve olumlu bulduklarını, eğitmenlere ve öğrencilere katkı sağladığını belirtmişlerdir.

“Akademi kapsamında verilen süpervizör eğitimlerini genel olarak faydalı buluyorum. Bu eğitimler, özel eğitim ve rehabilitasyon alanında çalışan uzmanların mesleki gelişimini destekleyerek, saha uygulamalarında daha bilinçli ve etkili olmalarına katkı sağlıyor.

Süpervizör eğitimleri sayesinde, personelimiz ÖÖG yaşayan bireylere yönelik daha doğru yaklaşımlar geliştirebiliyor ve öğrencilere daha nitelikli hizmet sunabiliyor” (KY 14).

görüşü ile olumlu görüşlerini ifade ederken

“Eğitimler güzel genel anlamda. Ama ben biraz daha uygulamada neler yapabiliriz, öğrenci geldiğinde alternatif ya da daha etkili nasıl çalışabiliriz bunun üzerinde durulması taraftarıyım” (KY12).

diyerek olumlu yanları ile birlikte geliştirilmesi gereken yönler (uygulamaya dönük içerik oluşturulması) dikkat çekmiştir.

Tablo 3

Kurum Yöneticilerinin Akademi Kapsamındaki Süpervizörlük Faaliyetlerine İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	f
Olumlu buluyorum	Olumlu/faydalı buluyorum	12
	Eğitmenlerin gelişimine katkı sağlıyor	1
	Öğrencilere daha nitelikli eğitimler sunulmasını sağlıyor	1
Olumlu fakat geliştirilmesi gereken yönler bulunmakta	Olumlu buluyorum ama uygulamaya yönelik içerik oluşturulmalı	1
Kararsız	Sisteme yeni dâhil olduğu için net görüş belirtilememekte	1
Olumsuz buluyorum	Faaliyetlerin zamanlamasının uygun olmadığını düşünüyorum	2

Kurum yöneticilerinin Akademi sistemine dâhil olduktan sonra bu faaliyetlerin kişisel ve mesleki gelişimlerine katkısının olup olmadığına ilişkin görüşleri Tablo 4’te sunulmuştur. Görüşlerin; evet katkı sağladı ve kısmen katkı sağladı temalarında toplandığı görülmektedir. Kurum yöneticileri Akademi sistemine dâhil olduktan sonra bu faaliyetlerin mesleki ve kişisel gelişimine katkı sağladığını ve ÖÖG alanı ile ilgili farkındalığının arttığını belirtmişlerdir.

“Kesinlikle oldu. Bilimsel bakış açısını destekliyorum. Yıllarca tek kalıptan yapılan eğitim/öğretimlerden sıyrılmak, yenilenmek, güncellenmek sürecin işleyişini hem kolaylaştırıyor hem de verimliliğini artırıyor. Velilerin eğitim seviyesinde ve farkındalıklarında bile değişim söz konusu. Memnunum” (KY11).

“Ayrıca, süpervizör eğitimleri sayesinde ekip yönetimi ve rehberlik konusunda kendimi daha fazla geliştirme imkânı buldum. Personelimizin eğitime yönelik daha sistemli bir yaklaşım benimsedim ve öğrenci başarısını artırmak için yeni stratejiler geliştirdim. Akademinin sunduğu etkileşimli ortam sayesinde, diğer eğitimcilerle bilgi ve deneyim paylaşımı yaparak farklı bakış açıları kazanmak da benim için oldukça değerli oldu” (KY15).

diyerek kişisel ve mesleki gelişimle birlikte kurumun geneline bu faaliyetlerin katkı sağladığını ifade etmişlerdir.

Tablo 4

Kurum Yöneticilerinin Akademi Sistemine Dâhil Olduktan Sonra Bu Faaliyetlerin Kişisel ve Mesleki Gelişimlerine Katkısının Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	f
Evet	Katkı sağladı	8
	Mesleki gelişimime katkı sağladı	4
	Kişisel gelişimime katkı sağladı	3
	Farkındalığım arttı	2
Kısmen	Kısmen katkı sağladı	1

Kurum yöneticilerinin Akademi sistemine dâhil olduktan sonra bu faaliyetlerin koordinatörlerin, öğretmenlerin, ailelerin ve öğrencilerin gelişimine katkısının olup olmadığına ilişkin görüşleri Tablo 5’te sunulmuştur. Görüşlerin; evet katkı sağladı, kısmen katkı sağladı ve hayır sağlamadı temalarında toplandığı görülmektedir. Kurum yöneticileri, Akademi sistemine dâhil olduktan sonra bu faaliyetlerin katkısının olduğunu, daha çok öğretmenlere, sırasıyla öğrencilere, ailelere, koordinatörlere ve kurumsallığa katkı sağladıklarını belirtmişlerdir.

“Evet, Akademi’ye dâhil olduktan sonra bu faaliyetlerin öğrencilerimize, koordinatörlerimize, öğretmenlerimize ve ailelere önemli katkıları oldu” (KY13).

şeklinde olumlu görüşlerini ifade etmiştir.

“Tek tük olumlu dönüşler gelmekte” (KY9).

diyerek sınırlı düzeyde katkı sağladığını ifade etmiştir.

Tablo 5

Kurum Yöneticilerinin Akademi Sistemine Dâhil Olduktan Sonra Bu Faaliyetlerin Koordinatör, Öğretmen, Aile ve Öğrencilerin Gelişimine Katkısının Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	f
Evet	Katkısı oldu	7
	Öğretmenlere katkı sağladı	7
	Öğrencilere katkı sağladı	4
	Ailelere katkı sağladı	3
	Koordinatörlere katkı sağladı	2
	Kurumsallık anlamında katkı sağladı	2
Kısmen	Kısmen katkı sağladı	1
Hayır	Henüz katkı sağlamadı	2
	Soruyla ilgisiz cevap	1

Kurum yöneticilerinin Akademi sistemi çalışmalarının niteliğini artırmak için hangi çalışmaların, faaliyetlerin yapılmasını önerdiklerine ilişkin görüşleri Tablo 6’da sunulmuştur. Görüşlerin; eğitim içeriğine ilişkin öneriler, diğer öneriler ve herhangi bir önerim yok temalarında toplandığı görülmektedir. Kurum yöneticileri, Akademi sistemi çalışmalarının niteliğini artırmak için eğitim içeriğinde ve kurumsallık anlamında öneriler sunarak geliştirilebilir olacağını, bazı kurum yöneticileri de herhangi bir öneride bulunmayıp mevcut işleyişin olumlu anlamda devam etmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

“Şuan için bütün faaliyetlerin düşünüldüğünü ve uygulandığını görüyoruz” (KY7).

diyerek herhangi bir öneride bulunmayıp mevcut işleyişten memnun olduğunu belirtmiştir.

“Yüz yüze kurum ziyareti ile eğitim/tanışma yapılmasını talep etmekteyiz” (KY11).

diyerek en çok belirtilen öneri olan seminer ve eğitimlerin yüz yüze yapılması, kurum ziyaretleri yapılması ile ilgili önerisini ifade etmiştir.

Tablo 6

Kurum Yöneticilerinin Akademi Sistemi Çalışmalarının Niteliğini Artırmak için Hangi Çalışmaların, Faaliyetlerin Yapılmasını Önerdiklerine İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	f
	Seminerlerin ve eğitimlerin yüz yüze düzenlenmesi	5
	Uygulamaya dönük eğitimlerin düzenlenmesi	3

Eğitim önerileri	içeriği	Seminer ve eğitimlerin süreklilik arz etmesi	2
		Seminerler ve eğitimler sonrasında değerlendirmeler yapılması	2
		Öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre eğitimlerin özelleştirilmesi	1
		Eğitimlerin modüller halinde sunulması	1
		Eğitim almak isteyenler için zaman ile ilgili sınırların kaldırılması/eğitimlerin kaydedilmesi	1
Diğer öneriler		ÖERM'nin kullandığı yazılımların sisteme dâhil olan kurumlara sunulması	1
		Kurum ziyaretlerinin yapılması	1
		Dijital platform kullanılarak çalışanlar arasında bilgi paylaşımı sağlanması	1
Herhangi bir önerim yok		Gerçekleştirilen çalışmalar yeterlidir	5

Koordinatörlerin Akademi sistemine dâhil olduktan sonra bu faaliyetlerin; liderlik, koordinatörlük, planlama ve yönetim becerilerinin gelişimine katkısının olup olmadığına ilişkin görüşleri Tablo 7'de sunulmuştur. Görüşlerin; liderlik, koordinatörlük, planlama ve yönetim becerilerine katkı sağladı ile kısmen katkı sağladı ve kararsızlık temalarında toplandığı görülmektedir. Koordinatörler, Akademi sisteminin yönetsel becerilere genel olarak katkı sağladığını, liderlik, koordinatörlük ve organizasyon becerilerini geliştirdiğini ifade etmişlerdir.

“Evet kesinlikle. Öncelikle çalışanların motivasyonlarını ve öğrenme süreçlerini daha iyi anlamamı sağladı, bu da liderlik konusunda daha etkili olduğumu düşündürüyor. Ayrıca eğitimde öğrendiğim stratejiler sayesinde, ekip yönetimi ve görev dağılımı konusunda daha bilinçli ve dengeli bir yaklaşım geliştirdim. Planlama ve yönetim becerileri konusunda ise farklı öğrenme ve çalışma tarzlarına göre eğitim süreçlerini planladım. Böylece eğitimsel konularda öğretmenlerimi daha verimli bir şekilde yönetmeye başladım” (K6).

diyerek liderlik, planlama ve yönetsel becerilerine katkı sağladığını belirtmiştir.

“Bu eğitimler sayesinde özgüvenim arttı, kendimde olan liderlik ruhunu ortaya çıkardı, koordine bir şekilde çalışma planı edindim, yönetim becerilerimin arttığı bir döneme girmiş oldum” (K9).

diyerek Akademi sistemine dâhil olduktan sonra liderlik, koordinatörlük ve yönetsel becerilerinin geliştiğini ifade etmiştir.

Tablo 7

Koordinatörlerin Akademi Sistemine Dâhil Olduktan Sonra Bu Faaliyetlerin; Liderlik Koordinatörlük, Planlama ve Yönetim Becerilerinin Gelişimine Katkısının Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	f
Evet	Evet	5
Liderlik	Liderlik ruhumu ortaya çıkardı	1
	Daha fazla sorumluluk bilinci oluştu	1
Koordinatörlük	Koordinatörlük becerilerim gelişti	1
Planlama	Organizasyon becerilerim gelişti	3
	Sistemik ve planlı çalışma becerilerim arttı	2
Yönetim becerileri	Öğretmenler hakkında daha doğru karar veriyorum	3
	Yönetim becerilerimin arttığını düşünüyorum	2
	Zaman yönetimi becerilerim gelişti	1
Kısmen	Kısmen katkı sağladı	1
Kararsız	Sürece yeni dâhil olduğum için kararsızım	1

Öğretmenlerin ve koordinatörlerin Akademi kapsamında verilen nörobilim temelli hizmet içi eğitimler hakkındaki görüşleri Tablo 8’de sunulmuştur. Görüşlerin; olumlu görüş, olumlu fakat geliştirilmesi gereken yönler bulunmakta, olumsuz görüş ve diğer temalarında toplandığı görülmektedir. Öğretmenler; nörobilim temelli hizmet içi eğitimleri olumlu ve faydalı bulduklarını, kendilerini geliştirmelerine katkılar sağladığını, bilgi seviyelerinin arttığını belirterek olumlu görüşlerini ifade etmişlerdir. Bazı öğretmenler de nörobilim temelli hizmet içi eğitimleri olumlu bulmakla birlikte teori ile birlikte uygulamaya dönük eğitimler olması gerektiğini ve olumlu bulmakla birlikte kullanılan dilin anlamayı güçleştirebileceğini ifade etmişlerdir. Sınırlı sayıda öğretmen de olumsuz görüş bildirmiş veya herhangi bir cevap vermemişlerdir. Koordinatörler de benzer şekilde; nörobilim temelli hizmet içi eğitimleri olumlu ve faydalı bulduklarını, kendilerini geliştirmelerine katkılar sağladığını, bilgi seviyelerinin arttığını belirterek olumlu görüşlerini ifade etmişlerdir. Bazı koordinatörler de nörobilim temelli hizmet içi eğitimleri olumlu bulmakla birlikte teori ile birlikte uygulamaya dönük eğitimler olması gerektiğini ve olumlu bulmakla birlikte eğitimlerin zamanlamasının düzenlenmesinin daha iyi olacağını ifade etmişlerdir.

“Hizmet içi eğitimlerin faydalı olduğunu düşünüyorum. Bu eğitimler akademik anlamda gelişmeye destek oluyor” (Ö30).

görüşü ile nörobilim temelli hizmet içi eğitimlerin faydalı olduğunu gelişimlerine destek sağladığını belirtmiştir.

“Verilen hizmet içi eğitimlerden memnunuz. Sadece alanla ilgili verilen örneklerin çoğaltılması gerektiğini düşünüyorum. Örneğin öğrenciye verilen eğitimler kayda alınabilir. Bunu bizzat izlemek, uygulanan yöntemi görmek faydalı olacaktır” (Ö119).

görüşü ile olumlu görüşle birlikte geliştirilmesi gereken yönler hakkında görüşlerini ifade etmiştir.

“Bu zamana kadar aldığımız en verimli eğitimler” (K4).

görüşü ile nörobilim temelli hizmet içi eğitimlerden memnun olduğunu ifade etmiştir.

“Eğitimlerin çok kapsamlı ve derin yapısıyla farklı bir bakış açısı sunduğunu düşünüyorum. Anlatımın biraz daha basitleştirilmesi daha iyi olabilir ve uygulamaya yönelik daha fazla örnekler alabilir” (K14).

görüşü ile nörobilim temelli hizmet içi eğitimlerden memnun olduğunu fakat kullanılan dilin sadeleştirilmesi ve uygulamaya dönük örneklerin çoğaltılması gerektiğini ifade etmiştir.

Tablo 8

Öğretmenlerin ve Koordinatörlerin Akademi Kapsamında Verilen Nörobilim Temelli Hizmet İçi Eğitimler Hakkındaki Görüşleri

Tema	Kod	Öğretmen	Koordinatör
		f	f
Olumlu görüş	Olumlu ve faydalı buluyorum	25	6
	Kendimizi geliştirmemize katkı sağladı	17	3
	Bilgi seviyemiz arttı	14	3
	Verim alıyoruz	7	3
	Yeterli	7	
	Oldukça başarılı	7	
	Mesleki anlamda katkı sağladı	7	
	Öğrencilerden olumlu dönüt alıyoruz	5	
	Eğitimlerde verilen farklı metotları öğrenip uygulamak keyifli oluyor	2	
	Veliden olumlu dönüt alıyoruz	2	2
Deneyim ve vizyon kattı	1		

Olumlu fakat geliştirilmesi gereken yönler bulunmakta	Olumlu buluyorum ama teori ile birlikte uygulamaya dönük içerik de yer almalı Olumlu buluyorum ama kullanılan dil anlamayı güçleştiriyor Olumlu buluyorum ama eğitimlerin zamanlamasının düzenlenmesi gerekiyor Olumlu buluyorum ama içerik daha detaylı olabilir	8 4 1 1	3 2 2 1
Olumsuz görüş	Bilgiler genel ve soyut kalmakta Her hafta olması yorucu Faydasının olduğunu düşünmüyorum	3 1 1	1 1 1
Diğer	Cevap yok Fikrim yok Soruyla ilgisiz cevap	2 1 1	1

Öğretmenlerin ve koordinatörlerin Akademi kapsamında verilen süpervizörlük faaliyetleri hakkındaki görüşleri Tablo 9’da sunulmuştur. Görüşlerin; olumlu görüş, olumlu fakat geliştirilmesi gereken yönler bulunmakta, olumsuz görüş ve diğer temalarında toplandığı görülmektedir. Öğretmenler; süpervizörlük faaliyetlerini olumlu ve faydalı bulduklarını, süpervizörün gerekli bilgi donanımına sahip olduğunu ve bilgilenmelerine katkı sağladığını ifade etmişlerdir. Bazı öğretmenler de süpervizörlük faaliyetlerini olumlu bulmakla birlikte teori ile birlikte uygulamaya dönük eğitimler olması gerektiğini ve olumlu bulmakla birlikte kurumdaki diğer öğretmenlerin de bu faaliyetlere katılmalarının faydalı olacağını ifade etmişlerdir. Sınırlı sayıda öğretmen de olumsuz görüş bildirmiş veya herhangi bir cevap vermemişlerdir. Koordinatörler de benzer şekilde; süpervizörlük faaliyetlerini olumlu, faydalı bulduklarını ve bilgilenmelerine katkı sağladığını ifade etmişlerdir. Bazı koordinatörler de süpervizörlük faaliyetlerinin bazılarının katkı sağladığını bazılarının ise katkı sağlamadığını, olumlu katkı sağladığını fakat zamanlamasının düzenlenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

“Süpervizör eğitimler sadece süpervizörlere değil tüm öğretmenlere yönelik olduğunda daha çok faydalı olacağını düşünüyorum çünkü diğer türlü aktarımlarda verim alınamamaktadır” (Ö83).

görüşü ile süpervizörlük faaliyetlerinin faydalı olduğunu fakat diğer öğretmenlerin de bu eğitimlere katılmasının fayda sağlayacağını belirtmiştir.

“Süpervizyon eğitimlerimiz sürecinde, kurumdaki diğer öğretmen arkadaşlarımız ile bilgi alışverişinde bulunmamızı çeşitli değerlendirmeler yapmamızı, öğretmen öğrenci ilişkilerinde öğrenme süreçlerinde onlara ne gibi katkılar sağladığımızı görmüş oluyoruz”(K9).

görüşü ile süpervizörlük faaliyetlerinden memnun olduğunu ifade etmiştir.

“Eğitimler oldukça verimli geçiyor, fakat yoğun çalışma koşullarından dolayı eğitimlerdeki bilgileri tamamen aktarabildiğimi düşünmüyorum aynı zamanda günün yorgunluğu eğitimleri dinlerken verimliliği düşürüyor” (K16).

görüşü ile eğitimlerde memnun olduğunu fakat zamanlama ve farklı nedenlerde dolayı verimin düştüğünü ifade etmiştir.

Tablo 9

Öğretmenlerin ve Koordinatörlerin Akademi Kapsamında Verilen Süpervizörlük Faaliyetleri Hakkındaki Görüşleri

Tema	Kod	Öğretmen	Koordinatör
		f	f
Olumlu görüş	Faydalı ve katkı sağladığını düşünüyorum	69	10
	Süpervizör bilgi birikimine sahip	9	
	Bilgilenmemi sağladı	7	3
Olumlu fakat geliştirilmesi gereken yönler bulunmakta	Uygulamaya yönelik içeriğin daha iyi olabileceğini düşünüyorum	3	1
	Faydalı sadece koordinatörler değil tüm öğretmenler katılmalı	3	
	Bazıları katkı sağladı bazıları sağlamadı	1	
	Olumlu ama bazen kullanılan dilde fazla terim kullanılıyor	1	2
	Olumlu ama zaman bulmak zor oluyor	1	
	Olumlu ama eğitimlerin zamanlaması düzenlenmeli	1	3
	Olumlu ama daha fazla materyal ve pdf sunulabilir	1	1
Olumsuz görüş	Uygulamaya dönük yeterli bilgi verilmedi	2	
	Her hafta olması yorucu	1	
	Sürekli bir form, istek olmasını istemiyorum	1	
	Yetersiz	1	
Diğer	Cevap yok	11	
	Fikrim yok	3	
	Kısmen faydalı buluyorum	2	

Öğretmenlerin ve koordinatörlerin Akademi sistemine dâhil olduktan sonra bu faaliyetlerin kişisel ve mesleki gelişimlerine katkısının olup olmadığı hakkındaki görüşleri Tablo 10'da sunulmuştur. Görüşlerin; oldu, mesleki gelişimime katkısı oldu, kişisel gelişimime katkısı oldu, kısmen katkısı oldu, kararsız görüş ve diğer temalarında toplandığı görülmektedir. Öğretmenler; Akademi sistemine dâhil olduktan sonra kendilerine katkılarının olduğunu, mesleki anlamda katkı sağladığını, öğrendikleri bilgileri uygulamada kullanabildiklerini, kendilerini geliştirmeye katkı sağladığını, bakış açılarının değiştiğini ve geliştiğini ifade etmişlerdir. Bazı öğretmenler de kısmen katkısı olduğunu, bu soruya cevap vermede kararsız kaldığını ve olumsuz görüşü olduğunu ifade etmişlerdir. Koordinatörler de; yeni konularda bilgiler öğrendiklerini, kendilerini geliştirmeye katkı sağladığını ifade etmişlerdir.

“Bilimsel temelli aldığımız eğitimler ile özel çocuklarımızla yaptığımız gerek akademik çalışmalarda olsun gerekse sosyal alanlarda yaptığımız çalışmalarda olsun onlara daha faydalı ve kalıcı eğitimler verdiğimizizi düşünüyorum. Velilerle iletişimimizde onları yönlendirirken daha kaliteli ve daha verimli olduğumuzu düşünüyorum. Mesleki alanda bana kesinlikle çok fazla katkısı olduğunu söyleyebilirim” (Ö17).

görüşü ile Akademi sistemine katıldıktan sonra bu faaliyetlerin mesleki ve kişisel gelişimine katkı sağladığını belirtmiştir.

“Evet kesinlikle katkısı oldu, mesleki anlamda çocukların düzeyine göre gelişimlerini desteklememe, ÖÖG ile ilgili daha fazla bilgi öğrenmeme kendimi geliştirmeme katkı sağlıyor”(K13).

görüşü ile Akademi sistemine dâhil olduktan sonra gerçekleştirilen faaliyetlerin kendisine farklı alanlarda katkısı olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 10

Öğretmenlerin ve Koordinatörlerin Akademi Sistemine Dâhil Olduktan Sonra Bu Faaliyetlerin Kişisel ve Mesleki Gelişimlerine Katkısının Olup Olmadığı Hakkındaki Görüşleri

Tema	Kod	Öğretmen	Koordinatör
		f	f
Evet	Oldu	42	2
	Fayda sağlamakta	4	
	Fazlasıyla oldu	3	
	Teşekkür ederiz	3	
Mesleki gelişim	Mesleki anlamda katkı sağladı	16	
	Bilgileri uygulamada kullandım	14	
	Yeni konularda farklı bilgiler öğrendim	12	7
	Öğrencilere karşı yaklaşımımı olumlu etkiledi	10	
	Yeni yöntem, teknik ve metod öğrendim	7	2
	Değerlendirme becerim arttı	2	
Kişisel gelişim	Kendimi geliştirmeme katkı sağladı	5	5
	Bakış açım değişti ve gelişti	5	
	Farkındalığım arttı	3	1
	Yeniliğe açık olmamı sağladı		2
Kısmen	Oldu fakat uygulamaya dönük olursa daha faydalı olur	2	
	Kısmen katkı sağladı	1	1
Kararsız	Sürece yeni dâhil olduğum için kararsızım	3	1
	Emin değilim	1	
Diğer	Katkısı olmadı	2	
	Cevap yok	1	
	Soruyla ilgisiz cevap		1

Öğretmenlerin ve koordinatörlerin Akademi sistemine dâhil olduktan sonra bu faaliyetlerin öğretmen, öğrenci ve ailelerin gelişimine katkısının olup olmadığı hakkındaki görüşleri Tablo 11’de sunulmuştur. Görüşlerin; farklı alanlarda katkısı oldu ve diğer temalarında toplandığı görülmektedir. Öğretmenler; Akademi sistemine dâhil olduktan sonra bu faaliyetlerin katkısı olduğunu, eğitimcilerin daha fazla bilinçlendiğini ve bunun ailelere bilgi aktarımında faydasının olduğunu, ailelere ve öğrencilere de katkı sağladığını ifade etmişlerdir. Koordinatörler de; özellikle öğretmen gelişimine ve öğrencilere katkıları olduğunu ifade etmişlerdir.

“Aileler açısından düzenli bilgilendirme ve rehberlik sayesinde, çocuklarının eğitim süreçlerini daha iyi anlayarak evdeki desteklerini artırdılar. Ayrıca, ailelerin eğitimle ilgili daha fazla bilgi sahibi olması, okul-aile iş birliğini kuvvetlendirdi” (Ö49).

görüşü ile özellikle ailelere katkı sağladığını belirtmiştir.

“Evet. Öğrencilerin öğrenme süreçlerini daha iyi anlayarak, etkili iletişim kurarak sınıf içi çalışmalarını daha verimli yönetmeye başladık. Aileler ile yaptığımız tüm görüşmelerde çocuklarının gelişimine yönelik bilimsel temelli önerilerde bulunarak daha duyarlı ve destekleyici olmaları konusunda bilinçlenmelerini sağladık” (K6).

görüşü ile Akademi sistemine dâhil olduktan sonra gerçekleştirilen faaliyetlerin öğrenci ve ailelere farklı alanlarda katkısının olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 11

Öğretmenlerin ve Koordinatörlerin Akademi Sistemine Dâhil Olduktan Sonra Bu Faaliyetlerin Öğretmen, Öğrenci ve Ailelerin Gelişimine Katkısının Olup Olmadığı Hakkındaki Görüşleri

Tema	Kod	Öğretmen	Koordinatör
		f	f
Farklı alanlarda katkısı oldu	Evet oldu	49	3
	Eğitimciler bilinçlendi, bu bilgileri velilere daha rahat aktarıyoruz	11	
	Ailelerle paylaşım arttı	8	
	Öğrencilerden olumlu dönüt aldım	6	1
	Aile katılımı arttı	6	
	Öğretmenlere farklı bakış açısı kazandırdı	5	1
	Ailelerden olumlu dönüt aldım	4	2
	Öğrencilere olumlu katkı sağladı	4	1
	Ailelere katkı sağladı	3	
	Okul aile işbirliğini kuvvetlendirdi	3	
	Sistemin verimli olduğunu düşünüyorum	3	
	Öğretmen gelişimine katkı sağladı	2	5
	Öğretim becerilerine katkı sağladı	2	2
Diğer	Soruyla ilgisiz cevap	11	
	Hayır	6	1
	Cevap yok	3	
	Kurumda daha yeni çalışmaya başladım	3	
	Bilmiyorum	2	
	Emin değilim	2	
	Uygulanabilir seviyede anlatım olursa daha çok katkısı olacaktır	1	

Öğretmenlerin ve koordinatörlerin Akademi kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin niteliğini artırmak için hangi çalışmaların, faaliyetlerin yapılması ile ilgili önerileri/görüşleri Tablo 12’de sunulmuştur. Görüşlerin; evet önerim var, hayır önerim yok ve diğer temalarında toplandığı görülmektedir. Öğretmenler; uygulamalı eğitimler düzenlenmeli, daha fazla vaka örneği sunulmalı ve çevrim içi yerine yüz yüze eğitimlerin düzenlenmesinin daha faydalı olacağı ile ilgili önerilerini ifade etmişlerdir. Koordinatörler de; daha fazla vaka örneği sunulması gerektiğini ve eğitimlerin yüz yüze olması ile ilgili önerilerini ifade etmişlerdir.

“Zoom bağlantısından çok yüz yüze ve uygulamalı eğitimlerde olması faydalı olacaktır”
(Ö11).

görüşü ile eğitimlerin yüz yüze ve uygulamaya dönük olması ile ilgili görüşünü belirtmiştir.

“Düzenli kurum ziyaretleri ve denetimi, yüz yüze çalışmaların ve bilgi aktarımının daha etkili olacağını düşünüyorum. Vaka inceleme çalışmaları yapılabilir. Sosyal faaliyet düzenlenebilir” (K14).

görüşü ile faaliyetlerin yüz yüze olması ile ilgili vaka incelemesine yönelik çalışmaların yapılması ve paydaşlara yönelik sosyal faaliyetler düzenlenmesi ile ilgili önerilerini ifade etmiştir.

Tablo 12

Öğretmenlerin ve Koordinatörlerin Akademi Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetlerin Niteliğini Artırmak için Hangi Çalışmaların, Faaliyetlerin Yapılması ile İlgili Önerileri/Görüşleri

Tema	Kod	Öğretmen	Koordinatör
		f	f
Evet	Uygulamalı eğitimler düzenlenmeli	24	
	Daha fazla vaka örneği sunulmalı	13	5
	Yüz yüze eğitimler olmalı	10	3
	Sosyal faaliyetler düzenlenebilir	7	1
	Farklı yetersizlik türleri ile ilgili eğitimler düzenlenebilir	7	
	Materyal geliştirilebilir	7	
	Aileler için programlar düzenlenebilir	5	1
	Yöntem, teknikler için videolu anlatım yapılabilir	2	1
	Doküman paylaşımı yapılabilir	2	2
	Eğitimlerin zamanlaması düzenlenebilir	2	
	Eğitimler daha sistematik ve detaylı olabilir	1	1
	Süpervizör eğitimleri tüm öğretmenlere açılabilir	1	1
	Öğretmenlerin motivasyonlarını artırıcı eğitimler düzenlenebilir	1	1
	Kurum ziyaretleri yapılabilir	1	1
	Kurum denetimleri yapılabilir	1	1
Hayır	Önerim yok	28	5
	Bu şekilde devam etsin	2	2
Diğer	İlgisiz cevap	4	2
	Cevap yok	4	
	Çalışmalar gayet iyi	2	4
	İlk kez katılacağım	1	

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada ÖERM’nde görev yapmakta olan kurum yöneticilerinin, koordinatörlerin ve öğretmenlerin ÖÖG-disleksi alanında Akademi sistemi ile kurum dışı verilen hizmet içi eğitim ve süpervizyon faaliyetleri hakkındaki görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda 15 kurum yöneticisinin, 17 koordinatörün ve 119 öğretmenin görüşleri alınmıştır.

Kurum yöneticileri büyük çoğunlukla Akademi kapsamında verilen nörobilim temelli hizmet içi eğitimlerin kurumdaki eğitim öğretim süreçlerine, eğitimcilerin gelişimine katkı sağladığını belirtmiştir. Kurum yöneticilerinin eğitim personelinin farklı alanlarda gelişimine katkı sağlamanın kurumdaki eğitimin niteliğini arttırdığı düşünülmektedir. Akademi sistemi çalışmalarının niteliğini artırmak için eğitim içeriğinde ve kurumsallık anlamında öneriler sunularak geliştirilebilir olacağı, bazı kurum yöneticileri de herhangi bir öneride bulunmayıp mevcut işleyişin olumlu anlamda devam etmesi gerektiği, ayrıca kurumlar arası iletişim ve işbirliğinin artırılmasının faydalı olacağı sonucuna ulaşılmıştır. İlerleyen zamanlarda uygulamaya dönük içeriklerin paylaşılması ile eğitim personelinin uygulama yeterliklerinin artacağı düşünülmektedir.

Koordinatörlerin değerlendirmelerine göre, Akademi sisteminin yönetsel becerilere genel olarak katkı sağladığı; liderlik, koordinatörlük ve organizasyon becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretim süreçlerini yürütürken bu çalışmaların yapılması, koordinatörlerin eğitim, öğretim yeterliklerini artırmakla birlikte liderlik, koordinatörlük, organizasyon ve yönetsel becerilerini bu faaliyetleri yapmakla birlikte geliştirdiği düşünülmektedir.

Öğretmenlerin ve koordinatörlerin Akademi kapsamında verilen nörobilim temelli hizmet içi eğitimler hakkındaki görüşleri sorulduğunda; öğretmenler nörobilim temelli hizmet içi eğitimleri olumlu ve faydalı bulduklarını, bu eğitimlerin kendilerini geliştirmelerine katkılar sağladığını ve bilgi seviyelerini artırdığını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin süpervizörlük faaliyetlerini olumlu ve faydalı buldukları, süpervizörün gerekli bilgi donanımına sahip olduğu ve bilgilenmelerini sağladıkları ayrıca süpervizörlük faaliyetlerini olumlu bulmakla birlikte teori ile birlikte uygulama hakkında eğitimler olması gerektiği ve olumlu bulmakla birlikte kurumdaki diğer öğretmenlerin de bu faaliyetlere katılmalarının faydalı olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin Akademi sistemine dâhil olduktan sonra bu faaliyetlerin kendilerine katkılarının olduğu, eğitimcilerin daha fazla bilinçlendiği ve bunun ailelere bilgi aktarımında faydasının olduğu, ailelere ve öğrencilere de katkılar sağladığı; koordinatörlerin de özellikle öğretmen gelişimine katkılarının olduğu ve öğrencilere katkıları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarından olan ÖERM’de görevli personele verilen kurum dışı hizmet içi eğitimlerin öğretmenlere mesleki ve kişisel gelişim alanlarında katkı sağladığı sonucu Karasu ve Mutlu’nun (2014) yapmış oldukları araştırmada ortaya çıkan özel eğitim kurumlarında görevli uzmanların hizmet içi eğitimlere tabi tutulması ve bu konuda akademisyenlerden faydalanılması önerisini karşılamaktadır. Benzer şekilde Çetin’in (2004) yapmış olduğu araştırma sonucundaki gibi özel eğitim kurumlarında çalışmakta olan eğitimcilere, hizmet içi eğitimler sunularak özel eğitim ile ilgili becerilerin kazandırılabilceği görüşü ile de örtüşmektedir. Ayrıca özel eğitim kurumlarında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri konulu araştırmalarda öneri olarak hizmet içi eğitimler düzenlenmesi ve personelin yeterliklerinin artırılması, eğitimin niteliği ile ilgili sorunların çözümünde önerilmekte; bu araştırma sonucundaki gibi gerçekleştirilen nörobilim temelli hizmet içi eğitimlerin ve süpervizörlük faaliyetlerinin sistematik ve planlı bir şekilde sunulduğunda eğitim personeline katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Sadece bu sisteme dâhil olan kurumlar değil tüm resmi ve özel özel eğitim kurumları planlama dâhilinde ücretli/ücretsiz hizmet içi eğitim süreçlerine dâhil edilmeli, eğitim personelinin uygulamadaki becerilerinin geliştirilmesi gereken çalışmalar, iyi uygulamaların paylaşımı için süpervizör/mentor uygulaması hayata geçirilmeli; personele eğitimler ile ilgili eğitim seçim yapma hakkı tanınarak kendilerini mesleki beceri ve kişisel gelişim anlamında geliştirmelerine fırsatlar sunulmalıdır. Son yıllarda, özellikle uluslararası özel eğitim alanında zihin, beyin ve eğitim arasındaki bağlantılara yönelik ilgide ve nörobilimden gelen bilginin öğretime uygulamasını sağlamak amacıyla öğretmen eğitiminin bu yönde desteklenmesinde artış olmuştur (Frei-Landau vd., 2023). Bu bağlamda; nöroeğitim, eğitimsel nörobilim veya nöropedagoji olarak adlandırılan yeni bir araştırma alanı da oldukça gelişmiş bulunmaktadır (Ansari vd., 2011). Araştırmaya katılan koordinatörlerin ve öğretmenlerin nörobilim temelli eğitimlere ilişkin değerlendirmelerine bakıldığında; nöroeğitim anlayışının özel eğitime uygulanmasına ilişkin Türkiye’deki ilk örneğini oluşturan Akademi sistemindeki eğitimlerin ÖÖG-disleksi konusunu beyin gelişimi yanında duyu-motor, algı, dil, dikkat, bellek, yürütücü işlevler, öğrenme, davranış ve nöroplastisite ilişkileri temelinde psikososyal boyutlarla birlikte ele alan yapısı, oldukça olumlu, başarılı, verimli ve işlevsel görünmektedir.

Araştırma kapsamında etkililiği değerlendirilen nörobilim temelli hizmet içi eğitimler ve süpervizörlük faaliyetleri; Karasu vd.’nin (2014) yapmış oldukları araştırmanın ortaya koyduğu öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçları olan öğretim yöntem ve yaklaşımları, davranış değiştirme yöntemleri ve sınıf yönetimi gibi öncelikli konuları da kapsamaktadır. Akademi sisteminde yer alan öğretmenlerin çalışma ortamları ve tecrübeleri ile talepleri dikkate alınarak yapılandırılan süpervizörlük faaliyetlerinin koordinatörlerin ve öğretmenlerin bu ihtiyaçları göz önünde bulundurarak süreci yürütmelerinde etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca Işıkhan’ın (2017) yapmış olduğu araştırma sonuçlarından biri olan hizmet içi eğitimlerin sunulmasının personelin tükenmişlikten korunma anlamında etkili stratejilerden biri olması, araştırmamızın sonuçlarından olan “eğitimin kendilerini farklı alanlarda geliştirmeye katkı sağladığı ve

tükenmişlik yerine gelişimle birlikte daha motive bir şekilde faaliyetlerine devam ettikleri” bulgusu ile uyumlu görünmektedir.

Gürgör-Kılıç ve Aksoy’un (2024), yapmış oldukları araştırma sonrası sunulan önerilerden olan ÖERM’de çalışan öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri için hizmet içi eğitimlere katılması ve sertifika ücretlerinin karşılanması talebi ile araştırma bulgusu olan kurum yöneticilerinin çalışanların kurum dışı eğitimlere katılımını maddi destek ile sağladıkları ve/veya diğer destekler sağladıkları (bilgilendirme, teşvik, ders programında kolaylık vs.) konusu benzerlik göstermektedir. Zaten Akademi sistemine dâhil olmak belli bir ücret karşılığında gerçekleşmektedir. Kurum yöneticileri bu ücreti karşılamayı kabul etmekle, personelinin hizmet içi eğitimlere ve süpervizörlük faaliyetlerine maddi bir yük altına girmeden katılmasını sağlamış olmaktadır. Bu da personeli motive etmekte, kendini mesleki ve kişisel anlamda geliştirmesine imkân sunmaktadır. Bulgularımız, Altınkurt’un (2008) yapmış olduğu araştırma sonucu olan özel eğitim çalışanlarına sık sık hizmet içi eğitimler verilmesinin ve alanla ilgili gelişmeleri takip etmelerinin sağlanması gerekliliğinin karşılanmasında Akademi sistemi kapsamında gerçekleştirilen hizmet içi eğitimlerin ve süpervizörlük faaliyetlerinin etkili olduğunu düşündürmektedir.

Araştırma sonuçlarından olan kurum yöneticilerinin, koordinatörlerin ve öğretmenlerin Akademi sistemini geliştirmeye yönelik sunduğu önerilerden olan uygulamaya dönük faaliyetlerin sunulması; Smagulova’nın (2009) yapmış olduğu araştırma sonucu olan personele yönelik hizmet içi programlarda uygulamaya dönük bilgilerin kazandırılmasına öncelik verilmesi gerektiği sonucu ile benzerlik göstermektedir. Teorik bilgilerle birlikte hizmet içi eğitimlerde ve süpervizörlük faaliyetlerinde uygulamaya dönük vaka örnekleri olan çalışmaların ve yüz yüze etkileşimlerin artırılarak sunulmasının, özel eğitim personelinin öğretimsel uyarlamalardaki/düzenlemelerdeki yeterliklerini artıracığı düşünülmektedir.

Araştırmanın sonuçlarına genel olarak bakıldığında hizmet alımı şeklindeki kurum dışı nörobilim temelli hizmet içi eğitimlerin ve süpervizörlük faaliyetlerinin kurum yöneticilerine, koordinatörlere, öğretmenlere, özel gereksinimli çocuğu olan ailelere ve özel gereksinimli çocuklara farklı alanlarda doğrudan ve dolaylı olarak katkı sağladığı görülmektedir.

Araştırma sonuçları araştırmanın deseninden kaynaklı sadece kendi bağlamında değerlendirilmelidir. Araştırmanın sonuçlarının genellenebilmesi için daha büyük örneklerle nicel araştırmalar gerçekleştirilebilir. Araştırmanın katılımcıları özel sektörde görev yapmakta olan eğitim personeli ile sınırlı olduğundan, özel sektördeki belli bir kesimin görüşlerini yansıtmaktadır. Benzer şekilde nörobilim temelli hizmet içi eğitimlerin sunulduğu, süpervizörlük faaliyetleri ile desteklediği bir sistemin geliştirilip hem özel sektördeki diğer kurumlara uygulanıp etkililiği değerlendirilebilir, hem de kamuda görev yapan eğitim personeli dâhil edilerek araştırmalar tasarlanabilir.

- Özel gereksinimli bireylere yönelik eğitim öğretim faaliyeti yürüten eğitim kurumlarında görev alan eğitim personelinin mesleki ve kişisel gelişimlerine katkı sağlayabilecek çevrim içi/yüz yüze, ücretli/ücretsiz platformlar hazırlanmalı ve alanında yetkin akademisyenlerce eğitim personelinin kullanımına sunulmalıdır.
- Nörobilim temelli eğitim, özel eğitim personelinin edindikleri eğitimsel nörobilim bilgisine göre öğretim tekniklerinde etkinliği artıran pratik uyarlamalar yapmalarını kolaylaştırmanın yanında; öğrenme ile ilgili beyin mekanizmalarını anlamalarını, ardından ÖÖG-disleksi ve diğer nörogelişimsel bozuklukları olan öğrencilere ve yaşadıkları zorluklara karşı destekleyici bir empati geliştirmelerini destekleyerek öğretmen olarak rollerine ilişkin algılarında ve özgüvenlerinde olumlu değişiklikler sağlayabilir. Nöroeğitim alanında dünyadaki gelişmeler de dikkate alınarak, nörobilim ve eğitim bilimlerinin birlikte üretme motivasyonu ile daha yakın çalışmalarına uygun yayınlar yaygınlaştırılmalıdır.

- Profesyonel meslek hayatları devam ederken özel gereksinimli bireylerle çalışan eğitim personeline belirli aralıklarla geliştirici süpervizörlük/mentörlük faaliyetleri ile destek olunmalıdır.
- Gelişen ve değişen çağda teknolojiden de azami destek alarak, eğitim personelinin öğretimsel süreçlerde sadece basılı materyaller ile değil; farklı duylara hitap edebilen, hedef ve hedef davranışlarla uyumlu, kurumda ve evde işlevsel bir şekilde uygulanabilen dijital materyallerin geliştirilip kullanıma sunulması özel eğitim faaliyetlerinin niteliği artırılabilir.
- Hizmet içi eğitimlerin ve süpervizörlük faaliyetlerinin sadece araştırmaya konu olan bir yıllık çalışmaların değerlendirilmesi ile sınırlı kalmayıp; sistematik, bilimsel ve kanıta dayalı uygulamaları, özel eğitim alanındaki gelişmeleri ve eğilimleri dikkate alarak sürdürülebilir bir sistem olmasının tüm paydaşlara faydalı olacağı ve katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
- Özel gereksinimli bireylerle çalışan eğitim personelinin uygulama yeterliliklerini artırmaya yönelik bilimsel gelişmelerin ve etkililiği kanıta dayalı olarak ortaya konulmuş uygulamaların/müdahalelerin vaka örneklerini gözlemleyebilecekleri ulusal özel eğitim kongrelerine katılımları teşvik edilmeli ve desteklenmelidir.

Araştırma sonuçlarında yer alan ihtiyaç ve önerilerin dikkate alınması ile oluşturulacak iyileştirmelerle farklı eğitim sistemlerin geliştirilmesi ve etkililik çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Altınkurt, N. (2008). *Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi
- Amerikan Psikiyatri Birliği. (2013). *Mental bozuklukların tanınması ve sayımsal el kitabı*. Köroğlu, E. (Çev. Ed.). (4. Baskı). Hekimler Yayın Birliği.
- Ansari, D., Smedt, B., & Grabner R. H. (2011). Neuroeducation-a critical overview of an emerging field. *Neuroethics*, 5, 105–117. <https://doi.org/10.1007/s12152-011-9119-3>
- Arslan-Armutçu, O., Kurt, M., & Genel, M. (2024). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan öğretmenlerin BEP geliştirme sürecine ilişkin görüşleri. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(4), 433-457. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2024>
- Atmaca, U., & Uzuner, Y. (2020). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan öğretmenlerin işitme kayıplı bireylere verilen destek hizmetlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi: Fenomenolojik araştırma. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(4), 1214-1248. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.8c.4s.7m>
- Aydoğdu, S. (2024). *Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde çalışan psikolog ve psikolojik danışmanların çocuklardaki dil ve konuşma bozukluklarına yönelik tutum ve bilgilerinin incelenmesi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Kapadokya Üniversitesi
- Bayındır-Koçak, A., & Gökler, R. (2018). Bursa ili özel eğitim merkezlerinde görev yapan uzmanların iş stresi ve iş doyumları. *Journal of International Social Research*, 11(55), 793-809.
- Beğenilmiş, M. (2021). Özgül öğrenme bozukluğu. Toros, F. & Torun Ş. (Eds.). *Özgül öğrenme bozukluğunun yaygınlığı içinde* (ss. 9-15). Akademisyen Kitabevi

- Berk, S., & Açar, D. (2024). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerindeki öğrenciler için hazırlanan bireyselleştirilmiş eğitim programlarının kalitelerinin incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (62), 2809-2825. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1457849>
- Boğa, R. (2023). *Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin öz yeterlik ve tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Aksaray Üniversitesi
- Branding, D., Bates, P., & Miner, C. (2009). Perceptions of self-determination by special education and rehabilitation practitioners based on viewing a self-directed IEP versus an external-directed IEP meeting. *Research in Developmental Disabilities*, 30(4), 755-762. <https://doi.org/10.1016/j.ridd.2008.10.006>
- Burak, Y., Sert, C., & Özdemir, E. (2024). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde çalışan yönetici ve uzmanların prososyal davranışlarının değerlendirilmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 41-63. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2024.1230405>
- Cıngı, Y., & Akdağ, M. (2024). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine devam eden öğrenci ebeveynlerinin kurum tercihleri üzerine nitel bir araştırma. *İNİF E- Dergi*, 9(2), 273-293. <https://doi.org/10.47107/inifedergi.1508067>
- Çakıroğlu, O. (2017). Öğrenme güçlüğü ve özel yetenek. Melekoğlu, M. A. & Sak. U. (Ed.). *Özel öğrenme güçlüğüne giriş* içinde (s. 2-21). Pegem Akademi
- Çetin, Ç. (2004). Özel eğitim alanında çalışmakta olan farklı meslek grubundaki eğitimcilerin yaşadığı güçlüklerin belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5(01), 35-50.
- Daşbaşı, S. (2013). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde ailelere yönelik sosyal hizmet uygulaması: Bir değerlendirme araştırması. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 24(1), 101-114.
- Demirel, S. (2005). Özel eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerinde aile eğitiminin önemi. *Ufku Ötesi Bilim Dergisi*, (1), 61-74.
- Eldeniz-Çetin, M., & Şen, S. G. (2017). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan öğretmenlerin sorunlarının belirlenmesi. *International Journal of Social Science*, (59), 53-69. <http://doi.org/10.9761/JASSS7133>
- Erdem, R. (2024). Attitudes towards assistive technology among teachers working in special education and rehabilitation centres in Turkey. *British Journal of Special Education*, 51(4), 491-501. <https://doi.org/10.1111/1467-8578.12557>
- Erdoğan, M., Saka, G., & Arca, M. (2023). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışanların tükenmişlik düzeyleri. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi*, 8(1), 31-41. <https://doi.org/10.35232/estudamhsd.1143028>
- Ermış, U. F., Sarıtepeci, M., & Çakır, H. (2018). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde görev yapan öğretmenlerin öğretim teknolojileri standartları öz-yeterlik düzeylerinin incelenmesi: Amasya ili örneği. *Eğitim Bilim ve Teknoloji Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 1-9.
- Erturan, S., Başaran, Z., & Elbasan, B. (2021). Türkiye’de özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan fizyoterapistlerin tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Özel Eğitim ve Rehberlik Dergisi*, 1(2), 1-30.

- Frei-Landau, R., Grobgeld, E., & Guberman, R. (2023). Implementing digital neuroscience in special-needs-teacher education: Exploring student-teachers' multifaceted learning outcomes related to teaching children with neurodevelopmental disorders. *Frontiers in Psychology*, 3(14):1232315. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1232315>
- Gezen, M. (2019). *Engelsiz yaşam özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi çalışanlarının fiziksel aktivite düzeyi ve yaşam kalitesi arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi
- Gürgör-Kılıç, F. G., & Aksoy, F. (2024). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde çalışan özel eğitim alan mezunu öğretmenlerinin pandemi deneyimleri: Bir odak grup tartışması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(1), 338-364. <https://doi.org/10.19171/uefad.1402819>
- Gürgür, H., Büyükköse, D., & Kol, Ç. (2016). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde işitme kayıplı öğrencilere sunulan destek hizmetler: Öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online*, 15(4), 1234-1253.
- Güvenç, G. (2019). *Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan öğretmenlerin öğrencilerin eğitimi bağlamında karşılaştıkları sorunlar ve bunlara ilişkin beklentileri*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi
- Işıkkhan, V. (2017). Özel eğitim alanında çalışan personelin tükenmişlik düzeylerine etkide bulunan faktörlerin incelenmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 28(1), 7-26.
- İnce, M., & Karabulut, H. A. (2023). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan öğretmenlerin iş memnuniyetlerinin belirlenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 732-747. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.1287457>
- Kahramanoğlu, R., & Tutsoy, T. (2019). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan öğretmenlerin mesleki beceri yeterliklerine yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Anadolu Türk Eğitim Dergisi*, 1(1), 35-60
- Kanmaz, T., & Tezel-Şahin, F. (2018). *Özel özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde aile katılım çalışmaları*. M. A. Melekoğlu, (Ed.), 28. Ulusal Özel Eğitim Kongresi Tam Metin Bildiri Kitabı içinde (ss. 77-87). Eskişehir. ISBN: 978-605-80966-0-8
- Karaca, M. A. (2022). The evaluation of knowledge competence of teachers working in private special education and rehabilitation centers about individualized education programs. *Journal for the Child Development, Exceptionality and Education*, 3(1), 19-29.
- Karadağ, C. A., & Karadağ, N. (2024). Examination of academic human resource management policies of private special education institutions and rehabilitation centers. *International Journal of Turkish Educational Sciences*, 12(1), 130-156. <https://doi.org/10.46778/goputeb.1283000>
- Karasu, N., Aykut, Ç., & Yılmaz, B. (2014). Zihin engelliler öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 15(01), 41-56.
- Karasu, T., & Mutlu, Y. (2014). Öğretmenlerin perspektifinden özel eğitimde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri: Muş il örneği. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 47-66.
- Karataş, K., Danış, Z., Çakta, E., Çapar, M., Çiftci, D. B., Ertaş, B., & Esmer, M. (2006). Özel sektöre ait, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan sosyal hizmet uzmanlarının

mesleki rol, işlev ve iş doyumları üzerine bir araştırma. *Ufku Ötesi Bilim Dergisi*, (2), 4-28.

- Kırcaali-İftar, G., & Tekin, E. (1997). *Tek denekli araştırma yöntemleri*. Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Kırmoğlu, H., Esentürk, O., İlhan, E. L., Yılmaz, A., & Kaynak, K. (2016). İlköğretim, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi öğretmenleri ile beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının zihinsel engelli bireylerin fiziksel egzersize katılımlarının etkilerine yönelik farkındalık düzeylerinin incelenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(4), 231-244.
- Korucu, N. (2005). *Türkiye’de özel eğitim ve rehabilitasyon hizmeti veren kurumların karşılaştığı güçlüklerin analizi: Kurum sahipleri, müdür, öğretmen, öğrenci ve aileler açısından*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi
- Mengi, A. (2020). Engelli bireylerin gözüyle özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerindeki eğitim durumlarının incelenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(1), 19-33. <https://doi.org/10.33206/mjss.540793>
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), (2024). *Millî Eğitim Bakanlığı İstatistikleri: Örgün Eğitim 2023-2024*. Ankara. https://sgb.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=629
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), (2025). *Öğrenme güçlüğü olan bireyler için destek eğitim programı*. Ankara. https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2025_03/13111054_21130110_ogrenme_guclugu.pdf
- Nalbant, S., & Izgar, N. (2018). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi kurumlarının beden eğitimi öğretmenleri istihdamına bakış açısı. *Ulusal Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 68-83.
- Nuri, C., & Erden, N. (2023). COVID-19 pandemi sürecinde özel eğitim ve rehabilitasyon merkezine devam eden özel gereksinimli çocukların ailelerinin beklentisi. *Turkish Special Education Journal: International TSPED*, 5(1), 1-34.
- Özer, M. (2021). *2-6 Yaş arasında otizm spektrum bozukluğu tanılı çocuğu olan annelerin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde sunulan hizmetlere ilişkin deneyimleri*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi
- Palas-Karaca, P., Başgöl, Ş., Cangöl, E., Aslan, E., & Cangöl, S. (2016). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi çalışanlarının engelli bireylerin cinsel eğitimi konusundaki görüşleri. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(1), 13-17.
- Pürsün, T., Okutan, S., & Atbaşı, Z. (2021). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi ile özel eğitim okullarında görev yapan öğretmenlerin iş birliğine ilişkin görüşleri. *Millî Eğitim Dergisi*, 50(232), 287-311. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.747646>
- Sadan, A., & Çıkılı, Y. (2021). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde görev yapan öğretmenlerin, kurum kurucu ya da müdüründen beklentilerinin belirlenmesi. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 1(1), 1-11.
- Sadioğlu, G. (2022). *Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi yöneticilerinin ve öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunların incelenmesi ve çözüm önerileri*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
- Sargın, N., & Hamurcu, H. (2010). Özel özel eğitim kurumlarında çalışan rehber öğretmenlerin sorunlarına ve beklentilerine yönelik bir çalışma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (24), 323-329.

- Sarı, H., Atbaşı, Z., & Çitil, M. (2017). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde görev yapan öğretmenlerin aile eğitimi konusundaki yeterliliklerinin belirlenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 668-684.
- Smagulova, L. (2009). *Özel eğitim ve rehabilitasyon hizmetleri yönetimi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi
- Soysal, A., & Uzan, M. (2023). Yönetimin temel fonksiyonları bağlamında özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde karşılaşılan sorunlara çözüm önerileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 28(3), 387-400.
- Sönmez, V., & Alacapınar, F. G. (2017). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık
- Şanlı, E. (2012). *Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine devam eden zihin engelli çocuğu olan ailelerin gereksinimlerinin belirlenmesi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- Tekindal, M., & Attepe-Özden, S. (2017). Özel eğitim merkezlerinde sosyal hizmet uygulamaları özel eğitim ve sosyal hizmet. *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(2), 186-203.
- Torun, Ş. (2021). Özgül öğrenme bozukluğu. Toros, F. & Torun Ş. (Ed.). *Özgül öğrenme bozukluğunun nörobiyolojik temelleri* içinde (ss. 15-31). Akademisyen Kitabevi.
- Tutuk, H. C. (2018). *Özel özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde okul öncesi dönemde destek hizmet sürecine aile katılımı: İştme kayıplı bir çocuk ve ailesi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Anadolu Üniversitesi
- Ültay, E., Akyurt, H., & Ültay, N. (2021). Sosyal bilimlerde betimsel içerik analizi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (10), 188201. <https://doi.org/10.21733/ibad.871703>
- Vatansever, Ş., & Gezen, M. (2019). Engelsiz yaşam özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi çalışanlarının fiziksel aktivite düzeyi ve yaşam kalitesi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of Sport Exercise and Training Sciences-IJSETS*, 5(4), 251-259. <https://doi.org/10.18826/useabd.632767>
- World Health Organization. (2018). *International classification of diseases for mortality and morbidity statistics (11th Rev.)*. <https://icd.who.int/browse11/l-m/en>.
- Yavuz, M. (2019). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeyleri ve yaşam doyumlarının incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 13(19), 527-556. <https://doi.org/10.26466/opus.601008>
- Yavuz, E. C., & Kahraman, Ö. G. (2022). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çocuk gelişimci olmak. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 33(3), 811-840. <https://doi.org/10.33417/tsh.979999>
- Yenigün, E., & Odluyurt, S. (2020). Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde kaynaştırma öğrencilerine sunulan destek hizmetler hakkında uygulamacı görüşleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(3), 895-919. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.8c.3s.6m>
- Yıkılmış, A., & Özbey, F. Y. (2009). Otistik çocuğa sahip annelerin çocuklarının devam ettiği rehabilitasyon merkezlerinden beklentilerinin ve önerilerinin belirlenmesi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 1(1), 124-153.

- Yılmaz, E. (2025). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi'ndeki araştırmaların özel eğitim ve özel öğrenme güçlüğü bağlamında eğilimi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16(2), 3250-3278. <https://doi.org/10.51460/baebd.1679913>
- Yılmaz, T. (2015). *Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde görev yapan müdürlerin liderlik davranışlarının öğretmen algısına göre değerlendirilmesi: İstanbul ili Anadolu yakası örneği*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Maltepe Üniversitesi
- Yılmaz, E. & Yılmaz, T. (2024). A systematic analysis of studies on reading skills with specific learning disabilities: The case of Türkiye. *International Journal of Didactical Studies*, 5(2), 26230. <https://doi.org/10.33902/ijods.202426230>

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Specific learning disabilities (SLD), according to the Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 5th Edition [DSM-5] diagnostic criteria, refer to the symptom areas or specific areas of difficulty under this diagnosis: difficulties in reading (dyslexia), difficulties in written expression (dysgraphia), and difficulties in mathematical skills (dyscalculia) (American Psychiatric Association [APA], 2013; Beğenilmiş, 2021). Students with SLD benefit from special education services appropriate to their age and level. A review of national and international literature reveals that studies have been conducted on various topics related to SLD in different disciplinary fields (education, finance, social work), with the majority of research conducted in the field of education (special education, educational sciences, etc.).

This study aimed to examine and evaluate the external online training and supervision sessions on SLD-dyslexia provided to institution's managers, coordinators, and teachers working at SERCs in various provinces in Türkiye through online, open-ended forms. This research, which evaluates the opinions of institution's managers, coordinators, and teachers working in the SERCs regarding the externally provided external online training and supervision sessions provided, is unique because it is not a known study in the literature. Furthermore, the SERCs training format is only seen in studies in Türkiye and is not found in international literature.

In this study, the institution's managers, coordinators, and teachers who participated voluntarily were asked:

1. What are their thoughts on neuroscience-based externally provided in-service training?
2. What are their thoughts on supervision sessions?
3. What are the contributions of the Academy system to SERCs, institution's managers, coordinators, teachers, families with children with special needs, and individuals with special needs?
4. They were asked what their suggestions were to improve the quality of the activities carried out.

Method

This research utilized descriptive content analysis, a qualitative research method. Descriptive content analysis aims to thoroughly examine and organize qualitative and quantitative research conducted on a specific topic (Ültay et. al., 2021). The research form questions were prepared by the researchers and finalized after expert opinions were obtained from three academicians with at least a doctoral degree in special education. The research included a demographic information form consisting of 10 questions, a teacher form consisting of 27

questions, a coordinator form consisting of 28 questions, and an institution's manager form consisting of 12 questions. These forms were presented to participants online via Google Forms in a prepared format. The forms were open-ended, and data was collected through form completion. Participants were given the forms and asked to answer them on a voluntary basis.

Research data were collected from volunteer participants between May 1, 2025, and May 30, 2025. The research data were analyzed using descriptive content analysis. The responses were coded, divided into themes, and presented as frequencies in tables.

Results and Discussion

This research aims to determine the opinions of institution's managers, coordinators, and teachers working in SERCs regarding the Academy system and externally provided external online training and supervision sessions provided outside the institution in the field of SLD-dyslexia. Accordingly, the opinions of 15 institution's managers, 17 coordinators, and 119 teachers were collected.

The majority of institution's managers stated that the neuroscience-based external online training provided within the Academy contributed to the educational processes at the institution and the development of instructors. It was concluded that the Academy system could be improved by offering suggestions regarding training content and institutionalization to improve the quality of its work. Some institutional administrators did not offer any suggestions, but stated that the current functioning should continue positively. Furthermore, it was concluded that increasing communication and collaboration between institutions would be beneficial. According to the coordinators' assessments, the Academy system generally contributed to managerial skills and improves leadership, coordination, organizational, and administrative skills. When teachers and coordinators were asked about their opinions on the neuroscience-based external online training provided within the Academy: Teachers stated that they found neuroscience-based external online training positive and useful, that it contributed to their personal development and increased their knowledge. When teachers and coordinators were asked about their opinions on whether these activities contributed to their personal and professional development after joining the Academy system, they concluded that teachers contributed to their own development, contributed professionally, were able to apply the knowledge they learned in practice, and their perspectives changed and developed. Coordinators learned new information and contributed to their own development. When teachers and coordinators were asked about their suggestions/opinions on what work and activities should be carried out to improve the quality of activities carried out within the Academy, it was concluded that teachers thought it would be more beneficial to organize hands-on training, provide more case examples, and organize face-to-face training instead of online training. Coordinators also wanted more case examples and to supplement the training with face-to-face meetings.

An overall review of the research results demonstrates that out-of-service externally provided in-service training and supervision sessions, in the form of outsourcing, contribute directly and indirectly to institutional managers, coordinators, teachers, families with children with special needs, and children with special needs in various areas.

The research results should be evaluated solely within their context due to the research design. Quantitative studies with larger samples can be conducted to generalize the research results. Since the study participants were limited to private sector education personnel, they reflect the views of a specific segment of the private sector. Similarly, a system offering neuroscience-based external online training supported by supervision sessions could be developed, implemented in other private sector institutions, and its effectiveness evaluated. Furthermore, studies could be designed to include public sector education personnel.